

DEĞİŞEN İNSAN İHTİYAÇLARININ FİKRİ VE SİNAİ MÜLKİYET HAKLARINA ETKİSİ

Değişim insanoğlunun sürekli olarak yaşadığı bir gerçektir. Değişimlerin temelinde gerek sosyokültürel gerek demografik gerekse iklim gibi temel taşlar bulunmaktadır. Dünya tarihine bakıldığında ise bu değişimler genellikle belirli bir bölgeden başlayıp ya tüm dünyayı etkileyen sanayi devrimi¹ ya da başladığı bölgede başlayıp sadece o bölgede etkili olan Amerika bağımsızlık savaşı² olmuştur.

Kitleleri etkileyen ve harekete geçiren birçok olay yaşansa da günümüzde yaşadığımız pandemi süreci kadar hızlı ve eş zamanlı hayatımızı değiştiren bir durum yaşanmamıştır. Bunun birçok nedeni vardır ve bunlardan en önemlisi küreselleşmedir. Bununla birlikte insanoğlunun varlığına etki eden sağlık konusu da önemli bir detaydır.

COVID-19 beraberinde tüm dünyada yeni bir düzen getirmiştir. Bu düzen mevcut insan ihtiyaç ve alış-kanlıklarını da köklü şekilde değiştirmiştir. Hatta hayatımıza yeni kavramlar da getirmiştir. Örneğin sosyal mesafe, bireysel karantina ve yeni normal gibi.

İnsanoğlu dünya üzerinde var olduğundan beri ihtiyaçlarını ve hayallerini yaratıcılıkları ve tecrübeleri doğrultusunda hayata geçirme merakındadır. Bu merak beraberinde yeni icatlara ve yeni çözüm yöntemlerine de ışık tutmaktadır.

Yaşadığımız bu süreç bize açıkça yeni oluşan sorunlara yeni çözümler getirme ihtiyacı doğurmuştur. Bu anlamda insanların doğal reaksiyonu olan icat/buluş yapma fikri de tetiklenmiştir. Önceden var olsa da maske konusunda yeni arayışlar ve çözümler getirilmeye, sosyal mesafeyi korumaya yarayan yazılım ve programlar geliştirilmeye, gıda pazarlama ve satışı ile ilgili yeni fikirleri çıkarmaya ve hatta mutfak aletlerinde bile yeni alternatifler üretilmeye başlanmıştır. Kısaca sağlık, eğitim, gıda sektörleri dahil tüm sektörler değişime uğramıştır.

Her bir değişim de karşımıza yeni fikri ve sinai mülkiyet hakkı başvurusu ve talebi olarak çıkmıştır. İnsanların hayatına giren maskeler teknik anlamda değişip ultraviyole ışınlarının dahil edildiği yeni bir boyut kazanmıştır. Günlük kıyafetin bir parçası olarak da farklı ve orijinal tasarımlarla yeni bir moda akımı gibi kullanılmaya başlamıştır. Maske dışında daha önce hayatımızda olmayan sosyal mesafe ölçen ve bu mesafe ihlal edildiğinde uyarı veren cihazlar ortaya çıkmıştır. Solunum cihazlarına olan ciddi talepler yine bu cihazın yazılım boyutunda da güncel değişimleri beraberinde getirmiştir. İnsanların evlerinde vakit geçirme süreleri artınca mutfak aletleri de değişmiş ev tipi peynir makineleri fikrinin gelişmesine neden olmuştur. İnsanların ateşini ölçen yeni ısı sensörleri ve teknikleri ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte ortaya çıkan her bir ürün yeni iş kollarını doğurduğundan yeni markaları da tetiklemiştir.

Bu durumun ticari hayata olumlu etkileri olduğu gibi olumsuz yönleri de olmuştur. Örneğin turizm ve kafe restoran işletmelerinin yaşadığı genel sorunlar. Duruma hızlı bir şekilde uyum sağlamaya çalışsan kafe ve restoran firmaları cep telefonları uygulamaları ile paket servis hizmetine geçebilse de bu değişime adapte olamayan ya da olması imkânsız olan firmalar maalesef kapanmak durumunda kalmıştır. Turizm sektörü de aynı şekilde etkilenmiş olsa da çözüm yine telefon uygulamaları üzerinden sanal turların düzenlenmesi gibi yöntemler olmuştur.

İnsan içinde bulunduğu durumu değerlendirip anlamaya ve bir sorun tespitinde bulmaya eğilimlidir. İşte tam burada insanların buluş/icat yapma arzusu doğmaktadır.

Yaşanan bu durum beraberinde birçok spekülasyonu da beraberinde getirmiştir. Örneğin aşı üzerinde ortaya atılan komplo teorileri. Bu bizi yıllar önce ortaya atılan çip teknolojisi fikrine götürmektedir. Her ne kadar yeni düzende yeni fikirlerin ortaya atıldığını izah etsek de bu fikirlerin olumlu ve olumsuz yanlarını hep tartışacağız. Ancak bir gerçek var o da dünyanın hızla değiştiğidir. Bu değişimin insan ve doğa için gelişim de olması önceliğimiz olmalıdır.

1 <https://acikerisim.deu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12397/12114/298144.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

İlerleyen zamanlarda insanların bu değişimler sonucunda özüne yani doğaya döneceğini de görmek şimdiden mümkün. O dönemlere gelene kadar da yeni fikirleri görebiliyoruz. Bu fikrin temeli de yapay zekanın insan ihtiyaçlarına kalıcı çözümler üretmesidir. Hepimiz şu an doğa ile iç içe olmamız gerektiğini ancak bu geri dönüşte bugünkü zaruri ihtiyaçlarımızın da bir şekilde karşılanmasının mecburiyetini bilmekteyiz. Bu sorunun da cevabının yapay zekâ ve robotlar olduğunu görmekteyiz. Buna belki de içinde bulunduğumuz durum neden olacaktır.

Aslında bakacak olursak insanoğlu kendi iradesiyle ya da iradesi dışında karşılaştığı duruma göre çok hızlı cevap verme eğilimindedir. Bu reaksiyonlar yediden yetmişe herkeste uyum sağlama ve çözümler getirme olarak karşımıza çıkmaktadır.

Özetle, insan var oldukça bilim de var olacaktır, bilim var oldukça da icatlar var olacaktır.

* Motto Patent, m.ersan@mottopatent.com.tr